

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XIII. Huic calori frigus aduersari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

certè & similia complura vi & actione natui caloris soluantur & ad viuientis temperationem adducuntur; quod ignis calor vel intensissimus non potuisset. An non in magnete lapide ad trahendum ferrum atque in ceteris mistis inanimis ad alias atque alias, quæ visuntur in singulis, operationes perficiendas quadam qualitates ab elementibus longè diuersæ creduntur inesse: Quidni ergò in viuientibus concedantur, in quibus admirabiliores multò & præstantiores cernuntur effectus: Alio qui mistorum quòque inanimatorum operationes elementari cuiusque qualitati attribuatur, quæ cum forma cuiusque misti propria coniuncta fuerit. Hoc cum ab omni ratione abhorreat; concludamus operationes hæc viuientium proprias beneficio & ope fieri nobilioris cuiusdam superioris caloris animantium duntaxat proprij. Neque (quod aliqui ex recentioribus opinantur) opus esse virtutem aliam occultam fingere ad omnia hæc viuientium munera exequenda: Cum solus hic calor minus omnium sit auctor atque perfectior.

HVIC CALORI FRIGVS
aduersari.

CAPVT XIII.

E cuius natura illud quoque dubitatur, an contrarium habeat & aduersetur frigori. Principio constat, calorem hunc naturalem priuantem saltem oppositionem habere. De contrarietate autem positua Io. Fernelijs, Valeriola, & quidam alij constanter asserunt eum esse persimilem cælesti luci, quæ omni contrarietate caret: & ideo neque frigori aduersari. Argumento est; tum mortis illa definitio ab Aristotele exposita in lib. de respiratione cap. 14. mortem non esse aliud, quam extinctionem calidi. Tum quia hic calor fouetur magnopere & conseruatur frigidi aëris inspiratione: potius autem extingui & interire deberet, si qualitates hæc contrarietatem haberent.

Prima opinio.

2. Quorum sententia mihi quidem videtur probabilis & honesta; non tamen necessarijs rationibus confirmata. Ac primum quidem ex eo, quòd sic libuerit Philosopho definire mortem, morsque sit extinctio caloris & priuatio vitæ; nulla duci probatio potest. Fieri enim potuit, vt calor ille interimeretur à contrario atque inde profecta sit mors. Deinde verò calorem illum frigidi aëris inspiratione foueri; præterquam quod omnis calor id requirit ne suffocetur; nescio quàm verè dicatur. Cum planum sit aëre illo frigido temperari ac minui calorem cum, qui est in corde: vt ea temperatione seu temperato calore conseruetur animalium vita, quæ vehementi nimium & immoderato extincta breui fuisset. Hoc autem verè dici, illud est magno argumento; quòd nec in plantis nec in reliquis animalium partibus calor aëre hoc inspirato refrigeretur. Si igitur calor cordis, qui vehentissimus est, inspiratum aërem suscipit, propterea suscipit, vt ab eo temperatus aptior sit ad animalis vitam conseruandam. Quocirca illud ipsum, quod ij auctores maximum suæ sen-

sententiæ præsidium esse voluerunt, eam potius euerit ac tollit. Namque si naturalis calor remittatur à frigore, & remissio contrarij permissione fieri debeat, vt pluribus in locis auctor fuit Aristoteles, maxime verò in tex. 19. libri 5. Phys. necesse est calorem illum & frigus esse contraria. Addam, in lib. de longitudine & breuitate vitæ cap. 2. scriptum fuisse, fieri nunquam posse, vt aliquid sit in materia, quod contrarium non habeat: duobusque modis calorem hunc interire posse; quorum alter est à contrario & hostili frigore. Neque enim obstat propositio illa, quæ est in tex. 10. lib. 1. de cælo; Vni vnum est contrarium. Propterea quòd frigori nil aliud contrarium facimus, quàm calorem: siue ille sit elementaris, siue naturalis & viuientium proprius. Quippe diuersitas hæc comparatione frigoris accidentaria profus est; quamuis caloribus ipsis, qui distinguuntur, sit essentialis.

INNATVM HUMIDVM A
vitali calore non dissipari,
sed refici.

CAPVT XIII.

C Igitur ea est caloris huiusce natura, conficitur necessariò, cum nullo modo innatum & primigenium humidum exhaurire, quemadmodum medicorum plerique sentiunt; sed fouere, reficere, & quàm diligentissimè potest, tueri & conseruare. Neque enim adducat vnquam, vt credam qualiter eam, quæ vitalis maxime est, quæque ad viuentium omnium conseruationem comparata est à natura, interitum illis & perniciem in omni vita machinari; alteram illam qualitatem dissipando ac deuorando, quæ vitæ omnis principium est & fundamentum. Eam enim, dum exhauriret, adferet interitum viuenti, non conseruationem. Immo verò si calor hic corrumpat suum subiectum, cum hoc sit calidum & humidum, neque corrumpi humor possit, quia calor etiam ipse extinguitur, idem corrumpet seipsum: Certissimum quoque est Philosophorum omnium effatum: Actionem quamlibet effici à contrario. Quapropter si is agit in suum humidum, calorem oportet humori esse contrarium. Et quoniam hæc qualitates per se nequaquam contrariæ sunt: calorem hunc oportet esse sicum, & humorem frigidum (sic enim ignis in alienum humorem agit propter adiunctam sibi siccitatem aut propter frigus humori copulatum,) at neque viuentium calor est sicus, neque humor frigidus; sed calor humidus & humor calidus. Quæ igitur inter eos possit esse actio, cum vtraque qualitas miro concordia vinculo adstricta teneatur? Et humor ille quandam aliam habeat contrarietatem siccitatis & calor frigoris; neque vni possint esse plura contraria. Tum demum si flammæ naturam noster hic calor imitatur in eo, vt humidum semper depascat; quando is maior fuerit ac robustior, magis vehementiusque depascet: minus verò consumet, quando fuerit imbecillior. Quæ igitur ratione euenit, vt quæ animantes maiorem habent calorem, diutius conseruentur & viuant,